

Crna Gora
AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE MEDIJE

Broj: 02 –834/2
Podgorica, 28.08.2020. godine

Na osnovu člana 40 i 144 Zakona o elektronskim medijima ("Sl. list Crne Gore", br. 46/10, 40/11, 53/11, 06/13, 55/16, 92/17 i 82/20) i člana 18 i 116 Zakona o upravnom postupku ("Sl. list Crne Gore", br. 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17), postupajući po prigovoru NVO „Media centar“ iz Podgorice (akt zaveden kod Agencije za elektronske medije pod br. 02-834 od 19.08.2020. godine), direktor Agencije za elektronske medije donosi

R J E Š E N J E

1. Odbija se, kao neosnovan, prigovor NVO „Media centar“ iz Podgorice, na rad privrednog društva „AST“ d.o.o. iz Podgorice, javnog emitera opšteg televizijskog programa „Prva TV“ (akt zaveden kod Agencije za elektronske medije pod brojem 02-834 od 19.08.2020.g.).
2. Protiv ovog Rješenja može se podnijeti žalba Savjetu Agencije za elektronske medije u roku od 15 dana od dana dostavljanja rješenja.
3. Ovo Rješenje će se objaviti na veb sajtu Agencije za elektronske medije www.aemca.org.
4. Ovo Rješenje stupa na snagu danom donošenja.

O b r a z l o Ź e n j e

Dana 19.08.2020. godine Agenciji za elektronske medije (u daljem tekstu: „Agencija“) dostavljen je prigovor NVO „Media centar“ iz Podgorice, na rad privrednog društva „AST“ d.o.o. Podgorica, emitera opšteg televizijskog programa „Prva TV“ (zaveden kod Agencije pod br. 02-834 od 19.08.2020.g.).

Prigovor se odnosi na programski sadržaj emitovan dana 16. avgusta 2020. godine, u okviru informativne emisije „Žurnal“, u terminu od 19:00:00 do 19:29:00 sati (29 minuta). Predmet prigovora je potencijalno kršenje člana 55 st. 6 al. 1 Zakona o elektronskim medijima ("Sl. list CG", br. 46/10, 40/11, 53/11, 06/13 i 55/16 i 92/17, u daljem tekstu: „Zakon“), člana 7 st. 1 alineja a), u dijelu koji se odnosi na obavezu doprinošenja cjelovitom i nepristrasnom informisanju, člana 8 st. 1 (u dijelu koji se odnosi na obavezu primjene načela tačnosti i nepristrasnosti), člana 11 st. 1 i 2 Pravilnika o programskim standardima u elektronskim medijima ("Sl. list CG", br. 35/11, 07/16 i 8/19), člana 8 stav 3 Pravilnika o pravima i obavezama emitera tokom kampanje za izbore za poslanike u Skupštini Crne Gore, koji će biti održani 30. avgusta 2020. godine ("Sl. list CG", br. 64/20), kao i člana 8 stav 3 Pravilnika o pravima i obavezama emitera tokom kampanje za izbore za odbornike u skupštini opštine Andrijevića, skupštini opštine Budva, skupštini opštine Gusinje, skupštini opštine Kotor i skupštini opštine Tivat, koji će biti održani 30. avgusta 2020. godine ("Sl. list CG", br. 64/20) i tač. 7.1. Odobrenja za emitovanje br. O-TV-K-15.

Podnosilac prigovora navodi da je „u emisiji Žurnal Prve TV, emitovanoj u 19.00h 16.08.2020, objavljena video izjava Duška Markovića, predsjednika Vlade i kandidata za poslanika Demokratske partije socijalista (DPS) na parlamentarnim izborima na način koji predstavlja kršenje člana 11 stav 1 i 2 Pravilnika o programskim standardima u elektronskim medijima“.

Pored navedenog, u prigovoru se navodi da „s obzirom na to da se profesionalni propust dogodio u periodu izborne kampanje, važno je napomenuti da je u ovom slučaju došlo i do kršenja člana 8 Pravilnika o pravima i obavezama emitera tokom kampanje za izbore za poslanike kojeg je donijela Agencija za elektronske medije“.

Po mišljenju podnosioca prigovora „Markovićeva izjava predstavlja poziv crnogorskoj dijaspori da, kako je navedeno, uprkos nedobronamjernim porukama koje im upućuje opozicija, slobodno dođu u svoju državu“, pri čemu je „izjava je objavljena bez uključivanja predstavnika onih političkih subjekata čija je izjava bila povod za reakciju pa su gledaoci ostali uskraćeni za argumentaciju druge strane“.

Takođe, smatra da je „izjava predsjednika Vlade i kandidata za poslanika DPS-a data u svrhu izborne i stranačke propagande jer se dijaspora poziva da dođe u Crnu Goru i direktno na izborima kazni opoziciju“, kao i da je „sporni prilog promotivnog karaktera jer omogućava kandidatu sa izborne liste da saopšti svoje političke stavove mimo prostora koji je u centralnoj informativnoj emisiji posvećen političkom marketngu“.

Postupajući po osnovu navoda iz prigovora, Sektor za monitoring Agencije izvršio je uvid u snimak emitovanog programa emitera i sačinio nalaz dana 24.08.2020. godine (akt broj 02-834/1 od 24.08.2020.g.).

Prilikom razmatranja da li je emitovanjem predmetnog sadržaja došlo do kršenja propisanih standarda o programskim standardima u elektronskim medijima, Agencija je posebno imala u vidu sljedeće:

- članom 55 st. 6 al. 1 Zakona i čl. 7 st. 1 al. a) Pravilnika o programskim standardima u elektronskim medijima propisana je obaveza emitera koji proizvode (uređuju i emituju) informativni program da to rade profesionalno i odgovorno i na taj način da doprinose slobodnom, istinitom, cjelovitom, nepristrasnom i blagovremenom informisanju javnosti o događajima u zemlji i inostranstvu.
- Članom 4 stav 1 tačka j) Pravilnika o programskim standardima u elektronskim medijima (u daljem tekstu: Pravilnik o programskim standardima), načelo nepristrasnosti je definisano kao obaveza elektronskih medija da činjenično izvještavanje jasno odvoji od stava, mišljenja ili komentara, pri čemu lično uvjerenje i mišljenje urednika i novinara ne smiju da diskriminatorno utiču na izbor teme i način njenog predstavljanja. Primjena ovog načela isključuje manipulisanje izjavama, saopštenjima i sličnim sadržajima s ciljem promjene njihovog osnovnog smisla (zlonamjerno skraćivanje ili montiranje djelova sadržaja i sl.), odnosno manipulacije slikom, tonom i sadržajem koje iskrivljuju osnovni smisao saopštenog;
- članom 4 stav 1 tačka k) Pravilnika o programskim standardima, načelo tačnosti je definisano kao obaveza elektronskih medija da izvještavanje bude zasnovano na činjenicama, odnosno zabrana emitovanja vijesti i izvještaja za koje emiter zna ili je mogao znati da su neistiniti. Vijesti i izvještaji koji se ne mogu potvrditi, ili čija tačnost nije pouzdano utvrđena, mogu se emitovati samo ako se jasno naznači njihova nezvaničnost ili nepotvrđenost;
- članom 8 stav 1 Pravilnika o programskim standardima je predviđeno da su u proizvodnji informativnih programa, elektronski mediji dužni da poštuju načela objektivnosti, nepristrasnosti, blagovremenosti, tačnosti, zabrane diskriminacije, slobode objavljivanja komentara i primjene pravila druge strane.
- članom 11 st. 1 Pravilnika o programskim standardima u elektronskim medijima predviđeno je da programski sadržaji, a naročito informativno-politički i programi o tekućim događajima moraju biti pravični i izbalansirani, što se postiže objavljivanjem suprotstavljenih stavova, bilo u istom programu ili u nizu drugih programa, koji predstavljaju cjelinu u obradi određene tematike.
- Članom 11 st. 2 Pravilnika o programskim standardima u elektronskim medijima je propisano da se programskim sadržajima ne smiju tendenciozno promovisati interesi jedne političke stranke ili bilo koje grupe ili pojedinca, posebno ukoliko se takvi sadržaji emituju sistematično tokom određenog vremenskog perioda.
- Članom 8 Pravilnika o pravima i obavezama emitera tokom kampanje za izbore za poslanike u Skupštini Crne Gore, koji će biti održani 30. avgusta 2020. godine, odnosno članom 8 Pravilnika o pravima i obavezama emitera tokom kampanje za izbore za odbornike u skupštini opštine Andrijevica, skupštini opštine Budva, skupštini opštine Gusinje, skupštini opštine Kotor i skupštini opštine Tivat, koji će biti

održani 30. avgusta 2020. godine (u daljem tekstu: pravilnici o medijskom predstavljanju) propisao je da emiteri mogu u informativnim emisijama, izvan programa koji se odnose na medijsko predstavljanje, obavještavati o aktuelnim zbivanjima i aktivnostima državnih organa i funkcionera, poštujući pravila profesionalizma, objektivnosti i novinarske etike. Istim članom, u stavu 3, je propisano da je emiter dužan da, u okviru tih programskih sadržaja, prilikom izvještavanja, o aktuelnim događajima, radu državnih organa i funkcionera i svih subjekata koji su uključeni u proces izborne kampanje, u vezi sa pitanjima koja se ne odnose na izbore, vodi računa da navedeno izvještavanje ne sadrži posebno promotivno upućivanje na podnosiocima izbornih lista, kandidate sa izbornih lista ili njihove aktivnosti, ideje ili političke stavove.

Na osnovu informacija i navoda sadržanih u prigovoru, uvida u snimak emitovanog sadržaja Agencija konstatuje sljedeće:

1. Emiter je, dana 16. avgusta 2020. godine, u terminu od 19:00:00 do 19:29:00 sati (29 minuta) emitovao centralnu informativnu emisiju „Žurnal“. U terminu od 19:14:36 do 19:15:36 sati (1 minut), emitovan je prilog kako slijedi:

Najava (voditeljka u studiju): „*Predsjednik Vlade Duško Marković obratio se video porukom dijaspori. On im poručuje da je uprkos, kako je rekao, neprimjerenim i nedobronamjernim porukama koje im upućuje opozicija, Crna Gora njihova država u koju mogu da dođu kad god požele.*“

Nakon najave emitovana je video izjava premijera Markovića:

Duško Marković: „*Želim da podsjetim da je Crna Gora u najtežim trenucima epidemije koronavirusa, kada su mnoge druge države zatvarale svoje granice, obezbijedila povratak u našu zemlju svim našim državljanima, i to o trošku Vlade. Tada nije bilo ni kampanje za izbore, niti su izbori bili raspisani, ali jeste bilo brige za crnogorskog čovjeka i jeste bilo domaćinskog odnosa države prema svakom našem građaninu, gdje god se nalazio. I tako će ostati. Zato ćemo onima koji vas popisuju i potkazuju stranim državama najbolji odgovor dati demokratski i civilizovano u danima koji slijede.*“

2. Ne može se dovesti u pitanje pravo emitera da u skladu sa njegovom uređivačkom politikom, objavljuje/prenosi informacije ili komentariše pojave, događaje i postupke pojedinaca, uz obavezu da komentare jasno odvoji od ostalih vijesti i informacija, posebno onih kojih se odnose na istu temu. Izbor tema o kojima će izvještavati u svom programu predstavlja dio uređivačke slobode i uređivačke politike emitera, a svako miješanje u uređivačku politiku je u suprotnosti sa Zakonom o elektronskim medijima i evropskim standardima.
3. Pravo emitera da prenese izjavu premijera Markovića prati pravo svih subjekata koji se mogu prepoznati u predmetnoj izjavi da reaguju podnošenjem ispravke ili odgovora. Ukoliko subjekti na čiji račun su izrečene određene ocjene smatraju da ti stavovi nisu utemeljeni, na raspolaganju im stoje razne mogućnosti da iznesu svoje viđenje (saopštenje, reagovanje) ili zaštite svoje interese putem podnošenja ispravke ili odgovora, koje je emiter dužan da objavi, u skladu sa Zakonom o medijima.
4. Iznošenje kvalifikacija o „*neprimjerenim i nedobronamjernim porukama*“, predstavlja pravo davaoca izjave da izrazi ovakav stav, kao i pravo emitera da ga objavi, a samim tim i pravo lica na koje se odnosi da, ukoliko smatra dati stavovi nijesu utemeljeni, na njih reaguje podnošenjem ispravke ili odgovora.
5. Nije osnovan stav podnosioca prigovora da je „*sporni prilog promotivnog karaktera jer omogućava kandidatu sa izborne liste da saopšti svoje političke stavove mimo prostora koji je u centralnoj informativnoj emisiji posvećen političkom marketngu*“. U izjavi je riječ o pitanju koje je od javnog interesa za građane, a ista je data od strane gospodina Markovića u svojstvu predsjednika Vlade, a ne kao kandidata za poslanika, o aktuelnoj temi koja se odnosi na ostvarivanja prava na glasanje pripadnika dijaspore. Zato se predmetni prilog ne može se smatrati medijskim predstavljanjem u smislu člana 8 oba pravilnika o medijskom predstavljanju, jer ne

sadrži posebno promotivno upućivanje na podnosiocima izbornih lista, kandidate sa izbornih lista ili njihove aktivnosti, ideje ili političke stavove.

6. Nijesu opravdani navodi podnosioca prigovora da je emitovanjem predmetnog priloga došlo do kršenja standarda za proizvodnju informativnog programa, odnosno načela nepristrasnosti i tačnosti, te da je bio nepravičan, neizbalansiran ili tendenciozan. Naime, prilog je baziran na izjavi g. Markovića i ne sadrži bilo kakav stav, mišljenje ili komentar emitera.

Saglasno navedenom, može se zaključiti da podneseni prigovor nije opravdan, da emiter nije prekršio obaveze vezane za proizvodnju informativnog programa, odnosno da u predmetnom slučaju nije prekršen čl. 55 st. 6 al. 1 Zakona, čl. 7 st. 1 alineja a), čl. 8 st. 1, čl. 11 st. 1 i st. 2 Pravilnika o programskim standardima, čl. 8 pravilnika o medijskom predstavljanju i tač. 7.1. Odobrenja za emitovanje br. O-TV-K-14.

Nakon sprovedenog postupka i uz uvažavanje svih relevantnih činjenica, direktor Agencije je, saglasno čl. 116 Zakona o upravnom postupku, donio odluku kao i dispozitivu ovog Rješenja.

Ovo Rješenje će se objaviti na veb sajtu Agencije www.aemcg.org.

Ovo Rješenje stupa na snagu danom donošenja.

UPUTSTVO O PRAVNOM SREDSTVU

Protiv ovog Rješenja može se podnijeti žalba Savjetu Agencije za elektronske medije u roku od 15 dana od dana njegovog dostavljanja.

DIREKTOR

Goran Vuković

Dostavljeno:

- NVO „Media centar“
- Privredno društvo „AST“ d.o.o. Podgorica, direktor
- Savjet Agencije za elektronske medije
- Sektor za pravne i ekonomske poslove
- Arhiva